

**Bioètica**

Codi: 43834  
Crèdits: 6

| Titulació                  | Tipus | Curs | Semestre |
|----------------------------|-------|------|----------|
| 4316227 Filosofia Aplicada | OB    | 0    | 1        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Angel Puyol González

Correu electrònic: Angel.Puyol@uab.cat

**Equip docent**

Angel Puyol González

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

**Equip docent extern a la UAB**

Anna Quintana

**Prerequisits**

No hi ha cap prerequisit.

**Objectius**

En aquest mòdul es volen analitzar les qüestions i controvèrsies actuals de la bioètica, és a dir, els problemes ètics que plantegen el desenvolupament de les ciències i les tècniques aplicades a la vida humana. En primer lloc, cal aprofundir en els temes de la bioètica relacionats amb el naixement i la mort, els drets dels malalts, la investigació mèdica, la manipulació genètica i les desigualtats socials en salut. En segon lloc, cal analitzar els conflictes i dilemes que sorgeixen amb l'aplicació dels anomenats "principis de la bioètica". En tercer lloc, hi ha l'objectiu que els estudiants prenguin consciència de la concepció moral de la persona que hi ha darrera dels plantejaments i corrents de la bioètica i la seva vinculació amb la democràcia i una societat plural. Finalment, es vol introduir als estudiants en el coneixement del sentit i ús dels codis ètics en medicina i el funcionament dels diversos comitès d'ètica mèdica i d'investigació que hi ha avui dia.

**Competències**

- Analitzar críticament i sintetitzar informació obtinguda d'un article o monografia especialitzada, així com informació de qualitat distribuïda per Internet.
- Identificar i descriure els elements teòrics rellevants en la recerca ètica contemporània, especialment aquells associats a la qüestió del bé, la justícia i les implicacions polítiques.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Reconstruir i analitzar críticament les posicions dels principals investigadors actuals en filosofia de cada una de les branques centrals del màster (ciència, art, política), i utilitzar-ne les categories i el lèxic característics.
- Valorar críticament les implicacions sobre la condició humana de les noves formes ideològiques, polítiques, econòmiques i tecnològiques que actuen en el món contemporani.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament i sintetitzar informació obtinguda d'un article o monografia especialitzada, així com informació de qualitat distribuïda per Internet.
2. Aplicar al treball de casos els continguts teòrics de les ètiques contemporànies a les problemàtiques biomèdiques, clíniques i assistencials.
3. Aplicar la terminologia bioètica a les problemàtiques normatives referents a l'ecologia i l'ètica assistencial.
4. Aplicar les teories ètiques a les problemàtiques de l'àmbit del medi ambient i la sostenibilitat.
5. Aplicar les teories ètiques als contextos dels avenços biotecnològics i de les polítiques públiques de salut.
6. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
7. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
8. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.

## Continguts

1. Autonomia versus beneficiència
2. Els Comitès d'Ètica Mèdica
3. Les desigualtats en salut i la justícia social
4. L'ètica de la manipulació genètica
5. Ètica biomèdica o bioètica global?
6. El rerefons biopolític de la bioètica
7. La medicalització creixent de la vida
8. L'imperatiu de la salut i la governació neoliberal

## Metodologia

El mòdul s'estructura en 10 sessions de 3½ hores.

Les sessions tenen un format mixt de classe magistral i seminari. Els estudiants prenen part activa tant amb la seva presència com amb la seva participació: en el format de seminari, els estudiants treballaran seguint la metodologia del treball de casos pràctics.

A les classes i les tutories, els professors supervisen l'elaboració del treball de mòdul.

## Activitats formatives

| Títol | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------|-------|------|--------------------------|
|-------|-------|------|--------------------------|

**Tipus: Dirigides**

|         |    |     |                        |
|---------|----|-----|------------------------|
| Classes | 35 | 1,4 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 |
|---------|----|-----|------------------------|

**Tipus: Supervisades**

|          |    |      |                        |
|----------|----|------|------------------------|
| Tutories | 17 | 0,68 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 |
|----------|----|------|------------------------|

**Tipus: Autònomes**

|                                         |    |      |                        |
|-----------------------------------------|----|------|------------------------|
| Estudi, lectura i obtenció d'informació | 66 | 2,64 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 |
|-----------------------------------------|----|------|------------------------|

**Avaluació**

"L'avaluació serà continuada i conté tres elements: a) la presentació oral d'un tema (40% de la nota final), b) la presentació escrita d'un treball (40%) i c) la participació activa en els debats a l'aula (20% restant). La presentació oral serà sobre un tema dels primers del curs i serà avaluada pel docent que els imparteixi. El treball escrit serà sobre la resta del contingut del curs i serà avaluat per l'altra docent. La participació serà avaluada pels dos docents del curs. Cada docent marcarà una data i lloc per a la revisió de les proves avaluadores. Hi haurà també una data de recuperació que serà acordada amb la Facultat."

**Activitats d'avaluació**

| Títol                                  | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|----------------------------------------|-----|-------|------|--------------------------|
| Participació activa en debats a l'aula | 20% | 6     | 0,24 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8   |
| Presentació oral d'un tema             | 40% | 13    | 0,52 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8   |
| Treball de mòdul                       | 40% | 13    | 0,52 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8   |

**Bibliografia**

ÁVILA, I. D. (comp.), *La cuestión animal(ista)*, Ediciones desde Abajo, Bogotá, 2016.

BEISTEGUI, M. i altres, *The Care of Life. Transdisciplinary Perspectives in Bioethics and Biopolitics*, Rowman and Littlefield, London, 2015.

CAMFIC (Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària), *Malalts de salut? Reflexions al voltant de les noves demandes i les respostes del sistema sanitari*, vol. 24, Suplement 1, 2on trimestre 2006.

CBC (Comité de Bioètica de Catalunya), *La qualitat en els comités d'ètica assistencial*, Barcelona, 2013.

CCBC (Comitè Consultiu de Bioètica de Catalunya), *Jornada de debat. La medicalització creixent de la vida*, Generalitat de Catalunya, Departament de Salut, 2007.

DOVE, E. S. i altres, "Beyond individualism: is there a place for relational autonomy in clinical practice and research?", *Clinical Ethics*, 2017, pp. 1-16.

LECAROS, J. A., "Ecological ethics: the road of responsibility towards global bioethics", *Ramon Llull Journal*, nº 4, 2013, pp. 201-215.

LÓPEZ DE LA VIEJA, M<sup>a</sup>. T., "Bioètica feminista", *Dilemata*, año 6, nº 15, 2014, pp. 143-152.

MARSICO, G., *Bioética: voces de mujeres*, Narcea S. A. Ediciones, Madrid, 2003.

PICHOT, A., *La société pure. De Darwin à Hitler*, Flammarion, París, 2000.

QUINTANAS, A. (ed.), *El trasfondo biopolítico de la bioética*, Documenta Universitaria, Girona, 2013.

ROSE, N., *Politics of life itself: biomedicine, power and subjectivity in the twenty-first century*, Princeton University Press, Princeton, 2006.

SAVULESCU, J., *¿Decisiones peligrosas?*, Madrid: Tecnos, 2012.

SANDEL, M., *Contra la perfección*, Barcelona: Marbot, 2007.

VALLS-LLOVET, C., *Mujeres, salud y poder*, Ediciones Cátedra, Madrid, 2016.

V.A.V.A., *Bioética y feminismo. Estudios multidisciplinares de género*, Ediciones Universidad de Salamanca, Salamanca, 2006.

WILKINSON, R. y PICKETT, K., *Desigualdad. Un análisis de la (in)felicidad colectiva*, Madrid: Turner, 2009.

WILLIAMS, L., "Human ecology, bio-ethics and Human rights in the anthropocene", *Studia Bioethica*, vol. 8, nº 2, 2015, pp. 25-35.